

Miscellanea.

I.

Dr. Georg von Siemens og Deutsche Bank.

I Doktor Johann Georg von Siemens har Tyskland mistet en af sine mest fremtrædende Finansmænd. Han var en Søn af Justizrath Siemens, der siges at have bragt hans to Fætttere, de store Elektrikere af Siemens & Halske, i Vej ved et Laan af 15,000 Mk. Medlemmer af Familien repræsenterer nu nogle af de vigtigste økonomiske Interesser i England, Østrig og Rusland. Selv deltog Dr. Siemens, født 1839, som ung Jurist og fra først af Reserveofficer, i Krigene mod os, Østrig og Frankrig, i 1864, 1866 og 1870, hvor næsten Halvdelen af hans Regiment og de allerfleste Officerer faldt i Slaget ved Mars La Tour. Sin egentlige Livsvirksomhed begyndte han, da han i 1870 som Direktør traadte ind i Deutsche Bank.

Denne Institution indtager i flere Henseender en Stilling som intet andet Bankinstitut i Verden. Husker jeg rigtigt, er dens Kapital nu 200 Millioner Mk. foruden 50 Millioner Reserve og en ikke ubetydelig Udstedelse af Obligationer. Det er en Kapital, hvis Størrelse finder sin Forklaring i dens ejendommelige Virksomhed og vel til Dels ogsaa deri, at en stor Bank i Tyskland ikke kan erholde saa overordentlig store Summer som Deposita som navnlig Banker i England, og saaledes som f. Ex. ogsaa nogle af de store Banker i Nordamerika. Den store Kapital har ikke forhindret Banken i de sidste Aar at give 11 % i Dividende, tidligere i flere Aar 10 %, højere end

Miscellanea.

I.

Dr. Georg von Siemens og Deutsche Bank.

I Doktor Johann Georg von Siemens har Tyskland mistet en af sine mest fremtrædende Finansmænd. Han var en Søn af Justizrath Siemens, der siges at have bragt hans to Fætttere, de store Elektrikere af Siemens & Halske, i Vej ved et Laan af 15,000 Mk. Medlemmer af Familien repræsenterer nu nogle af de vigtigste økonomiske Interesser i England, Østrig og Rusland. Selv deltog Dr. Siemens, født 1839, som ung Jurist og fra først af Reserveofficer, i Krigene mod os, Østrig og Frankrig, i 1864, 1866 og 1870, hvor næsten Halvdelen af hans Regiment og de allerfleste Officerer faldt i Slaget ved Mars La Tour. Sin egentlige Livsvirksomhed begyndte han, da han i 1870 som Direktør traadte ind i Deutsche Bank.

Denne Institution indtager i flere Henseender en Stilling som intet andet Bankinstitut i Verden. Husker jeg rigtigt, er dens Kapital nu 200 Millioner Mk. foruden 50 Millioner Reserve og en ikke ubetydelig Udstedelse af Obligationer. Det er en Kapital, hvis Størrelse finder sin Forklaring i dens ejendommelige Virksomhed og vel til Dels ogsaa deri, at en stor Bank i Tyskland ikke kan erholde saa overordentlig store Summer som Deposita som navnlig Banker i England, og saaledes som f. Ex. ogsaa nogle af de store Banker i Nordamerika. Den store Kapital har ikke forhindret Banken i de sidste Aar at give 11 % i Dividende, tidligere i flere Aar 10 %, højere end

nogen anden tysk Bank, naar man undtager enkelte store Banker i Sydtyskland og Østrig-Ungarn, der tillige fungerer som Hypothekbanker. Dens Aktier staa da ogsaa højt, senest, i nuværende daarlige Tider, over 190.

Blandt de Forhold, der har bragt denne Bank op over næsten alle andre Banker, bør vel først nævnes Udstrækningen af dens Virksomhed til forskellige Lande. Det er den første, der i Tyskland er bleven en virkelig Verdensbank. Den har derved mere end nogen bidraget til, at Berlin er blevet et af Verdens store Pengecentra, om end det langt fra kan maale sig med Paris, end sige med New York og London. Deutsche Bank har Filialer i London, i Bremen og Hamburg og særlige Forbindelser i Paris, de Forenede Stater, Sydamerika og nu ogsaa i Shanghai og Yokohama. Det er ogsaa den, der har oprettet den fortræffelige Ueberseeische Bank. I Begyndelsen troede man, at denne udstrakte Virksomhed og dens store Given Kredit i de forskellige Dele af Verden vilde gøre Banken mindre sikker. Nu erkender man, at det modsatte er Tilfældet, at det tværtimod har hævet den over lokale Kriser. Selv de store Kriser ere i de Øjeblikke, de komme, mere eller mindre lokale. Netop den fordelte Virksomhed, der har været udmærket ledet, har givet Banken en ellers ukendt Styrke, der f. Ex. har tilladt den at tage Aktion, da forleden Banken i Leipzig styrtede sammen, og da det saa var Deutsche Bank, der strax kunde oprette en Filial for at optage, hvad der var værd at tage af Leipziger Bankens Forretninger.

Ogsaa i en anden Henseende har Deutsche Bank udviklet en ejendommelig Virksomhed, krævet af Nutidens Forhold. Det er svimlende Summer, mange Milliarder, der i den sidste Menneskealder er blevet anbragt i Obligationernes og Aktiernes bevægelige Form. Tidligere var det højst Statsobligationer, der spillede en større Rolle, og som da ogsaa havde været det Materiale, ved Hjælp af hvilket Rothschilderne og andre store private Huse have hævet sig til Verdensmagter. De fleste Banker er ikke indrettede til særlig at beskæftige sig med disse Former, en saa umaadelig Masse af Nutidens Værdier have antaget.

De større Banker finde det ganske vist nu altid hensigtsmæssigt at anbringe en meget stor Del af deres Værdier, ofte en Tredjedel eller mere, i saadanne Papirer. Men i Almindelighed er deres Maskineri ingenlunde af første Klasse for denne Virksomhed, og navnlig ere de sjælden indrettede saa godt som de store private Bankhuse til at tage Del i de store og overordentlig fordelagtige Arbejder, der bestaa i at skabe saadanne Papirer og i at give dem den almindelige Form vel afpasset for de store Markeder, der i saa høj Grad forøger deres Værdi. De store engelske Banker inklade sig nu slet ikke paa dette Arbejde; de vedblive væsentlig at drive deres gamle Virksomhed som Modtagere af Deposita, uagtet mange af deres Ledere indrømme, at det var ønskeligt at komme mere ind paa Obligationer og Aktier, trods dette Arbejdes for en stor Del nødvendigvis internationale og i flere Henseender vanskelige Karakter. Følgen er, at disse Pengeanbringelser i England stadig for en stor Del er overladt Sagførere, solicitors, der vel som oftest vedblive at behandle deres Kunder godt, men som dog ogsaa ikke ganske sjælden udplyndre dem, og hvor man i hvert Tilfælde ganske mangler de store Instituters Offentlighed og helt gennemsigtige Karakter. Jeg vilde snarere stille Deutsche Bank ved Siden af Credit Lyonnais, der har en tilsvarende stor Kapital, og som i det rigere Frankrig har et bedre Klientel, navnlig for Statspapirer. De tre, eller om man vil fire, store franske Banker, af hvilke Credit Lyonnais i sin hele Virksomhed endogsaa er større end Banque de France, give sig lige saa vel som mange smaa Institutioner eller private Firmaer i Frankrig af med at placere Penge i Papirer. Selv Credit Lyonnais forekommer mig imidlertid ingenlunde at være saa vel organiseret for dette Arbejde som Deutsche Bank og navnlig aldeles ikke som denne indrettet paa at tage fat paa fordelagtige nye Opgaver.

Thi det er endelig det mærkeligste ved det af Dr. v. Siemens indtil for nylig ledede store Institut, at det uden utilladeligt at binde Midler og i det hele med betydelig Fordel, selv naar de daarlige Tider kom, har kunnet inklade sig paa store Foretagender af industriel Karakter, Bygning af Jærnbaner m. m.

Det var fristende at tale om flere af disse, om Deutsche Banks Forhold til Northern Pacific, om den Gang, da Dr. v. Siemens indførte Telegrafer i Persien og for at gøre Persiens Garanti mere værdifuld tillige drev Regeringen til at udvikle Tæppeindustrien, om nye Foretagender i Shantung og andre Steder i det fjærne Østen o. s. v. Her skulle vi dog kun erindre om hans Virksomhed i senere Aar i Tyrkiet, saaledes for de anatoliske Baner og nu senest for Bagdadbanen, der vil aabne en ny Vej til Indien. Det vil i Orienten være en Kile mellem Landene under russisk og Landene under engelsk Indflydelse. Det var denne Virksomhed, der mer end nogen anden er blevet paaskønnet af Kejser Wilhelm, og som bragte denne til for et Par Aar siden at hæve Dr. Siemens op i Adelsstanden. Det var i det hele denne store opbyggende Virksomhed, som Kejseren ikke kunde undlade at give sin udelte Beundring, og som bragte ham til at paaskønne v. Siemens i en saadan Grad, at mange have ventet, at han skulde blive v. Miquels Efterfølger som Finansminister. Han havde for nylig taget Afsked som Direktør og var gaaet over i Bankraadet for Deutsche Bank, og var ligeledes traadt tilbage som Præsident for Handelsvertragsverein.

Naar jeg her omtaler den store preussiske Finansmand, er det ikke, fordi jeg har nærmere Kendskab til hans Personlighed. Jeg har heller ikke en Gang naaet at se nogen Dødsanmeldelse i noget tysk Blad. Personlig har jeg i de sidste 24 Aar ikke været i Tyskland paa andet end gennemgaaende Tog. Min egen Berøring med ham indskrænker sig til Udvexling af nogle faa Breve, navnlig i Anledning af Frihandel og Beskyttelse. Thi Dr. v. Siemens var en af Tysklands første Frihandelsmænd. Han forbandt med sin store praktiske Dygtighed en sjælden national-økonomisk Indsigt. Tager jeg ikke Fejl, var det ham, der for nogen Tid siden lod et engelsk Uddrag af Westenholz's fortræffelige Opraab til danske Landmænd, jeg havde sendt ham, oversætte paa Tysk og offentliggøre i »Die Nation«. Uagtet han selv var en stor Landejendomsbesidder, var han en afgjort Modstander af de tyske Agrarer; Landvæsen, sagde han, gav som alle andre Forretninger Udbytte, naar man derpaa anvendte den fornødne Indsigt og Kapital.

Ogsaa var det mig selvfølgelig kært fra en saadan Autoritet at modtage en Anerkendelse af min for »Politikens« Læsere i Danmark ikke ukendte Fremstilling af de periodiske 10—11aarige økonomiske Bevægelser.

Man har kaldt v. Siemens Tysklands finansielle Bismarck, hvad der kun er rigtigt, for saa vidt man derved mener en Mand, der besad Kraft og erhvervede Magt. Han var aldeles modsat de senere Tiders Bismarck og ogsaa modsat den ikke ubetydelige Finansmand v. Miquel, som han mulig skulde have afløst, for saa vidt som han var trofast frisindet. Da de gamle National-Liberale delte sig, og saa mange af dem gik Fortabelsens Vej og saaledes ogsaa v. Miquel valgte at tjene det onde, forblev v. Siemens et trofast og fremragende Medlem af »Die freisinnige Vereinigung«. Man har sagt, at han emanciperede den tyske Pengeverden fra England. En stor Udvikling indeholder altid en Emancipation. Men han selv var baade i sin Erfaring fra mange Lande og i sin hele Tankegang engelsk-amerikansk. Saa langt fra at betragte det som noget imod England fjendtligt, dette store Værk, han nu havde taget fat paa, Jærnbanen til det indiske Hav, var det ham ganske klart, at denne Banes vigtigste Arbejde vilde være at danne en af Englænderne benyttet Vej til Indien.

Naar man bliver ældre, er det en af ens Sorger at se, hvorledes saa mange af de store Opgaver, man har brudt sig om, ikke blive virkeliggjorte. Men en anden er at se de Mænd gaa bort, som Verden saa daarligt kan undvære. Georg v. Siemens var en af dem.

N. C. Frederiksen.

II.

Fagforeningerne i Danmark.

Danmark er et af de Lande, hvor Arbejderorganisationerne have udviklet sig med størst Frødighed. Men ligesom den moderne Arbejderbevægelse i det hele naaede vort Land forholdsvis sent, saaledes er det først i den allernyeste Tid, at Bevægelsen har